

Kalmar län

Länet i riket

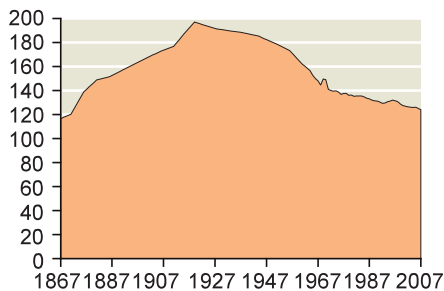
Figur 11 B visar att länets andel av det totala antalet kor i riket ökat kraftigt under senare delen av 1900-talet. År 2007 var denna andel över 9 %, vilket särskiljer länet från de flesta andra i riket. Andelen åkermark, svin och företag har alla varierat förhållandevis mycket i länet under perioden 1866–2007 och rört sig i spannet 4–6 % av rikets totala antal i respektive kategori. Sammantaget pekar detta på att länet särskiljer sig med en framskjuten position vad gäller kor, men i övrigt ligger i paritet med resten av länen i riket.

Fakta om företag och åkermark

⇨ År 1866 fanns det 115 809 hektar odlad jord (åkermark) i Kalmar län. År 1927 hade den ökat med drygt 65 % till 191 673 hektar. År 2007 fanns 124 050 hektar i länet. Det innebär att under de senaste 80 åren har arealen minskat med 35 %.

Figur 11 A Areal åkermark i Kalmar län 1867–2007

Hektar i tusental

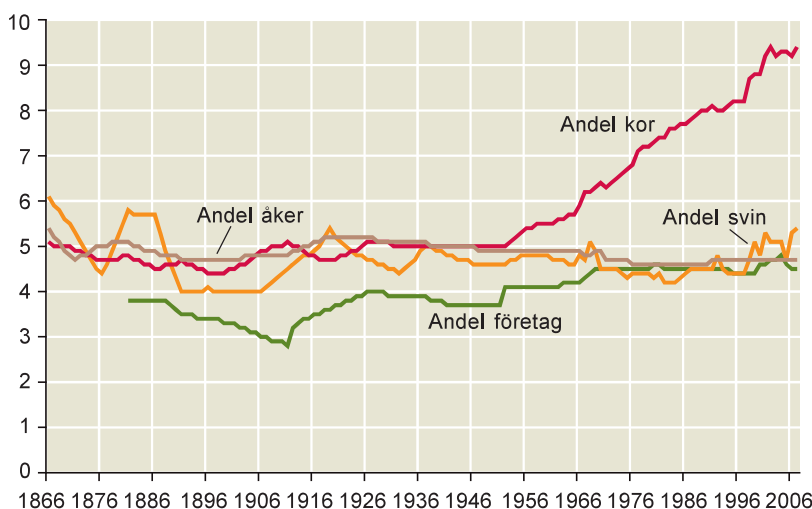

Källa: Tabell 11.1.

- ⇨ Den totala åkerarealen ökade fram till slutet av 1910-talet. Toppnoteringen på ca 196 992 ha från 1919 efterföljdes sedan av en nedgång under resten av seklet fram till en bottennotering på 124 050 ha år 2007.
- ⇨ Antalet jordtorp var 6 879 år 1886. Samma år var antalet brukningsdelar under 2 hektar åkermark enligt hushållningssällskapens beräkningar 5 237 och antalet brukningsdelar över 2 hektar åker 16 167. Dessa värden är dock behäftade med vissa

Figur 11 B Andel svin, kor, åker och företag i Kalmars län i förhållande till antalet svin, kor, åker och företag i riket 1866–2007

Procent

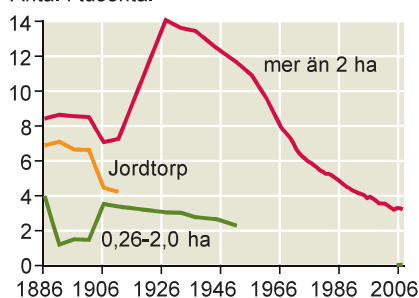

Källa: Tabell 11.1, 11.4 och 11.7.

- tveksamheter. År 1927 fanns det 3 049 företag med mindre än 2 hektar åker och 14 064 företag med mer än 2 hektar åker i länet. År 1927 fanns totalt 17 113 företag i länet.
- ⇨ Antalet företag var 3 273 år 2007, vilket innebär en minskning med 81 % de senaste 80 åren.
- ⇨ Antalet företag föll snabbast mellan åren 1956–1961, när antalet minskade med ungefär 12 %.
- ⇨ Antalet företag i storleksgruppen över 100 ha har ökat från 112 företag år 1927 till 285 år 2007.
- ⇨ Medelstorleken på den brukade

Figur 11 C Antal brukningsenheter inom storleksgrupper (hektar åker) i Kalmar län 1886–2007

Antal i tusental

Källa: Tabell 11.7.

arealen hos varje företag var år 1927 ca 11,2 ha. År 2007 hade denna siffra stigit till ca 37,9 ha.

Fakta om markanvändning

- ⇨ Odlingen av rotfrukter, främst potatis, har följt utvecklingen för riket i helhet. Arealen steg i samband med att den totala arealen åker utvidgades, för att sedan börja minska från mitten på 1940-talet.
- ⇨ Spannmålsodling var dominerande i länet fram till början på 1920-talet, med runt 50 % av åkerarealen. Därefter har vallodling tagit över och under senare år täckt runt 50–55 % av den totala åkern i länet.
- ⇨ Areal i träda har följt utvecklingen för riket i stort med en nedgång fram till början av 1990-talet för att sedan se en liten uppgång. I slutet av 1800-talet låg ungefär en femtedel av åkern i träda, medan samma andel var mindre än en tiondel i början av 2000-talet.
- ⇨ Odlingen oljeväxter i länet hade sin topp 1951, vilket är tidigare än i riket i stort. Denna växttyp täckte som mest 8 % av åkerarealen.
- ⇨ Övriga växtslag, såsom baljväxter,

köksväxter, bärbuskar och fruktträd, har odlats i samma utsträckning i länet som i riket i helhet. Odlingen var som mest utbredd under början av 1950-talet, när den täckte ungefär 7 % av den totala åkerarealen.

- ⇒ Sett över hela perioden 1891–2007 så har betes- och ängsmarken i länet minskat mindre än i riket i stort, från 101 836 ha år 1891 till 76 591 ha år 2007.

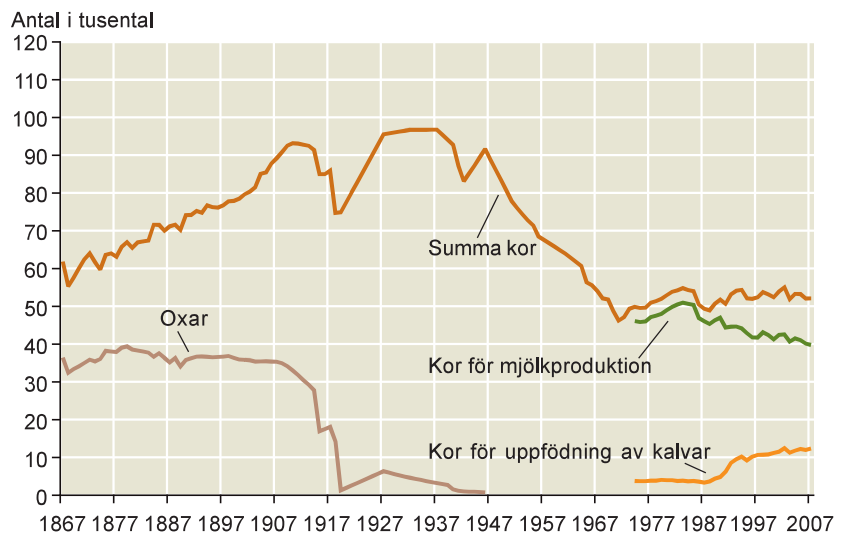
Hektarskördar för höstvetete och havre

Hektarsköörden för höstvetete redovisades för länets norra del under perioden 1913–1942, då den ökade från 1 730 kg/ha till 1 630 kg/ha. Havresköörden ökade i länets norra del under perioden 1913–1942 från 1 610 kg/ha till 1 460 kg/ha. År 2007 redovisades för hela länet en hektarskörd för höstvetete på 6 090 kg/ha och för havre 3 220 kg/ha. Ökningen i hektarskördar för riket som helhet under perioden 1913–2007 är för höstvetete från 2 240 kg/ha till 6 460 kg/ha och för havre från 1 780 kg/ha till 4 370 kg/ha.

Fakta om husdjur

- ⇒ Kalmar län står ut som det län med absolut flest oxar i riket. Andelen ökade från ca 13 % under 1860-talet till över 31 % år 1927.
- ⇒ Antalet oxar i länet var som störst år 1876 då de uppgick till 38 154 djur. Antalet minskade med över 93 % fram till år 1937, då oxarna särredovisades för sista gången.
- ⇒ Antalet svin i länet har nästan fyrdubblats sedan 1860-talet. De uppgick då till drygt 23 000, att jämföra med de nästan 90 000 som fanns år 2007.
- ⇒ Antalet företag med svin minskade under perioden 1937–1995 kraftigt, från 17 793 till 383 företag, en reduktion med nästan 98 %.
- ⇒ Antalet höns i länet ökade under den period de redovisats. År 1927 uppgick de till ca 315 000 djur. Antalet ökade till en toppnotering år 1995 på över 577 000, men har sedan dess minskat något till ca 523 000 år 2007.
- ⇒ Länet har svarat för en andel på 4–

Figur 11 D
Antal kor i Kalmar län 1867–2007

Källa: Tabell 11.4.

6 % av det totala antalet hästar i riket under perioden 1866–2004. Antalet har dock minskat, från drygt 22 000 till strax under 13 000, under samma period.

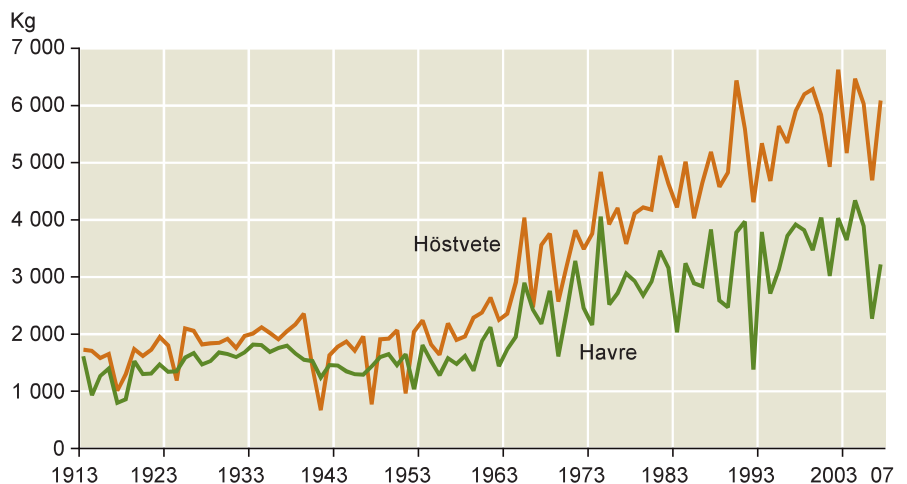
Fakta om kor

- ⇒ Vid slutet av år 1866 fanns det 62 704 kor, 2 180 tjurar och 36 603 oxar i Kalmar län.
- ⇒ I juni 2007 fanns 52 117 kor i länet. Av dem var 39 770 kor för mjölkproduktion och 12 347 (24 % av samtliga kor) var kor för uppfödning av kalvar.
- ⇒ Det fanns flest kor i länet under 1930-talet, ungefär 97 000.
- ⇒ Kor för uppfödning av kalvar ökade i antal under slutet av 1980-

talet. Därefter har antalet ökat svagt.

- ⇒ År 2007 fanns 11 % av mjölkorna i länet.
- ⇒ Antalet oxar ökade under 1870-talet och började minska sent i länet jämfört med i riket som helhet.
- ⇒ I slutet av 1800-talet fanns 15 % av rikets oxar i Kalmar län, men bara 4 % av antalet kor. Den höga andelen oxar särskiljer Kalmar län tillsammans med de andra Smålandslänen som exceptionellt oxtätt.
- ⇒ Under 1930-talet fanns det 15 918 företag med nötkreatur i Kalmar län. År 2007 var motsvarande antal 1 649 företag.
- ⇒ Det genomsnittliga företaget hade 10,3 nötkreatur år 1937 jämfört med 88,2 nötkreatur år 2007.

Figur 11 E
Hektarskördar i Kalmar län 1913–2007

Källa: Tabell 11.3.